

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XXXI
2008

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
București, 2009

ACADEMIA ROMÂNĂ

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

Fondator

Acad. MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA

COLEGIUL DE REDACȚIE

JOHN CHAPMAN (Durham); FALKO DAIM (Viena-Mainz); FRIEDRICH LÜTH (Frankfurt am Main); GHEORGHE POSTICĂ (Chișinău); WOLFRAM SCHIER (Berlin); GERHARD TRNKA (Viena); ION IONIȚĂ, SILVIU SANIE, DAN GH. TEODOR (Iași); ALEXANDRU VULPE (București).

COMITETUL DE REDACȚIE

VICTOR SPINEI, *membu corespondent al Academiei Române, redactor responsabil*; CONSTANTIN ICONOMU, *secretar de redacție*; COSTEL CHIRIAC, *secretar de redacție adjunct*; GEORGE BODI, VASILE CHIRICA, CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA, ADRIAN PORUCIUC, *membri*.

Desenele care ilustrează volumul au fost executate în cea mai mare parte de către ROMEO IONESCU; culegerea computerizată a fost efectuată parțial de ANCA ANCUȚA.

Redactor (Editura Academiei Române): ANTOANETA IORDACHE
Tehnoredactare computerizată: MARIANA MOCANU

Revista „Arheologia Moldovei” apare o dată pe an.
La revue «Arheologia Moldovei» paraît une fois par an.

În țară revista se poate procura
contracost de la:

La revue peut être achetée du siège de:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5,
050711, București, România; tel. 4021-318 8106, 4021-318 8146; fax 4021-318 2444;
e-mail: edacad@ear.ro; adresa web: www.ear.ro

Abonamentele se primesc la:

Les lecteurs de l'étranger peuvent
s'abonner par:

ORION PRESS IMPEX 2000 S.R.L., P.O. Box 77-19, sector 3, București,
România; tel./fax 4021-610 6765, 4021-210 6787; tel. 0311 044 668; e-mail:
office@orionpress.ro

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru
schimb, precum și orice corespondență
se vor trimite pe adresa Comitetului de
redacție al revistei:

Manuscripts, publications pour échange
et toute correspondance seront envoyés à
l'adresse du Comité de rédaction de la
revue:

Institutul de Arheologie, str. Lascăr Catargiu, nr. 18, 700107, Iași, România, tél./fax
0040-0232-211910; e-mail: greencom2@yahoo.com.

© 2009, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

SUMAR • SOMMAIRE • CONTENTS • INHALT

STUDII – ÉTUDES

MARIAN COSAC, <i>Evoluția ideilor privind apariția paleoliticului superior în România. Un demers istoriografic</i>	7
<i>L'évolution des idées concernant l'apparition du paléolithique supérieur en Roumanie. Une démarche historiographique</i>	21
BOGDAN PETRU NICULICĂ, <i>Noi date despre sceptrele cruciforme eneolitice descoperite pe teritoriul Moldovei</i>	23
<i>Nouvelles données sur les sceptres cruciformes énéolithiques découverts sur le territoire de la Moldavie</i>	42
IULIAN MOGA, <i>Le soleil de justice et l'allégorie du chariot céleste</i>	43
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, <i>Mijloace de iluminat medievale păstrate în colecțiile Complexului Muzeal Bucovina din Suceava</i>	79
<i>Des moyens d'illuminer médiévaux gardés dans les collections du Complexe Muséal Bucovina de Suceava</i>	103

NUMISMATICĂ – NUMISMATIQUE

CONSTANTIN ICONOMU, COSTEL CHIRIAC, <i>Ponduri inedite dobrogene dintr-o colecție particulară</i>	105
<i>Unpublished Weights from Dobrudja in a Private Collection</i>	118
SERGIU MUSTEAȚĂ, <i>Prezența monedei bizantine în bazinul Carpaților și la nordul Dunării Inferioare în secolele VIII–IX</i>	119
<i>Byzantinische Münzfunde im Karpatenbecken und nördlich der unteren Donau im 8.–9. Jahrhunderts</i>	159

MATERIALE – MATÉRIAUX

MARIN ROTARU, CRISTIAN ONEL, FLORIN VARVARA, LAURENȚIU URSACHI, <i>O așezare a faciesului neo-eneolitic Stoicani-Aldeni descoperită la Frunțișeni, județul Vaslui</i>	163
<i>Établissement du faciès néo-énéolithique Stoicani-Aldeni découvert à Frunțișeni, dép. de Vaslui</i>	171
RUXANDRA ALAIBA, SIMINA STANC, <i>Banca Gară, punctul „Șapte Case”, județul Vaslui. Locuințe din secolele III–IV</i>	173
<i>Banca Gară, endroit „Șapte Case”, département de Vaslui. Habitations des IIIe–IVe siècles</i>	203

NOTE – NOTES

IOAN IGNAT, <i>Un topor-ciocan naviform de piatră descoperit la Recia Verbia (com. Dimăcheni, jud. Botoșani)</i>	205
<i>Une hache-marteau naviforme en pierre découvert à Recia Verbia (com. Dimăcheni, dép. de Botoșani)</i>	215
VICTOR COJOCARU, <i>Eine Bibliographie der antiken Stadt Tyras</i>	217

CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE – RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES

CARMEN MARIAN, <i>Textilele preistorice – coordonate în timp ale vieții umane (I)</i>	241
<i>Prehistoric Textiles. Chronological Indicators of Human Life (I)</i>	252

ADRIAN PORUCIUC, <i>Termenul regional românesc „huscă” (sare obținută prin evaporarea apei sărate), explicat ca vechi germanism</i>	253
<i>The Regional Romanian Term „huscă” (Salt Obtained by Evaporation of Salt Water), Explained as an Old Germanism</i>	257

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE – COMPTES-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

MARCEL OTTE, VASILE CHIRICA, PAUL HAESAERTS (sous la direction), <i>L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc - Malu Galben (Moldavie, Roumanie)</i> , Liège, 2007 (Nicolae Ursulescu)	259
CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, GHEORGHE LAZAROVICI, <i>Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România, I, Neoliticul</i> , Iași, 2006 (Sergiu Constantin Enea)	260
FELICIA MONAH, DAN MONAH, <i>Cercetări arheobotanice în tell-ul calcolitic Poduri – Dealul Ghindaru</i> , Piatra Neamț, 2008 (George Bodi)	262
HUBERT SCHMIDT, <i>Cucuteni in der oberen Moldau, Rumänien</i> , Iași, 2006 și HUBERT SCHMIDT, <i>Cucuteni din Moldova</i> , Iași, 2007, reeditare de Mădălin-Cornel Văleanu, traducere de Gianina Bistrițan (Constantin Iconomu)	263
D. MONAH, GH. DUMITROAIA, O. WELLER, J. CHAPMAN (Eds.), <i>L'exploitation du sel à travers le temps</i> , Piatra Neamț, 2007 (George A. Bilavschi)	264
ALEXANDER BINSTEINER, <i>Der Fall Ötzi. Raubmord am Similaun. Dokumentation</i> , Linz, 2007 (Alexander Rubel)	270
ALEKSANDR I. FALILEYEV, <i>Vostočnye Balkany na karte Ptolemeja. Kritiko-bibliografičeskie izyskanija</i> , München, 2006 (Victor Cojocaru)	271
ALEKSANDR FALILEYEV, <i>Celtic Dacia. Personal names, place-names, and ethnic names of Celtic origin in Dacia and Scythia Minor</i> , Aberystwyth, 2007 (Victor Cojocaru)	274
AURELIUS VICTOR, <i>Liber de Caesaribus</i> , editio bilinguis, <i>Carte despre împărați</i> , traducere Mihaela Paraschiv, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii, apendice și indice de Nelu Zugravu, Iași, 2006 (Dan Aparaschivei)	275
* * * <i>Varia Castrensia. Haltern, Oberaden, Anreppen</i> , mit Beiträgen von KATRIN ROTH-RUBI, BERNHARD RUDNICK, GERWULF SCHNEIDER, CHRISTIAN ELINGHAUS, BETTINA TREMMEL, MARTIN MÜLLER, Mainz, 2006 (Alexander Rubel)	277
C. PREDA, E. PETAC, <i>Les monnaies d'or de la Bibliothèque de l'Académie Roumaine, I, Monnaies grecques et romaines</i> , Wetteren, 2006 (Tiberius D. Părpauță)	278
MUGUR ANDRONIC, <i>Poiana – o așezare din secolele VIII–IX d.Hr.</i> , Suceava 2005 (Adrian Bejan) ...	278
GHEORGHE POSTICĂ, <i>Civilizația medievală timpurie din spațiul Pruto-Nistrean (secolele V–XIII)</i> , București, 2007 (Dan Gh. Teodor)	281
HOREA POP, ION BEJINARIU, SANDA BĂCUEȚ-CRIȘAN, DAN BĂCUEȚ-CRIȘAN, DANIEL SANA, ZSOLT CSÓK, <i>Șimleu Silvaniei. Monografie arheologică, I. Istoricul cercetărilor</i> , Cluj-Napoca, 2006 (Ioan Marian Țiplic)	283
EMILIA PAVEL, <i>Studii de etnologie românească</i> , Iași, 2006 (Petru Ursache)	284

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ – LA VIE SCIENTIFIQUE

DAN APARASCHIVEI, <i>Activitatea științifică a Institutului de Arheologie din Iași în anul 2007</i>	287
VICTOR SPINEI, <i>Stagiu de documentare în Israel (2007)</i>	299
VICTOR SPINEI, <i>Popas documentar vienez în primăvara lui 2008</i>	304
GEORGE A. BILAVSCHI, <i>Stagiu de documentare în Danemarca (01.11-30.12.2007)</i>	307
CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, <i>Călătorie de studii în Austria</i>	311
GEORGE BODI, <i>Colocviul internațional „Cucuteni. Tesori di una civiltà preistorica dei Carpazi”, Roma, 10 octombrie 2007</i>	313

VICTOR COJOCARU, <i>Bemerkungen zur Trierer Tagung „Zwischen Freundschaft und kultischer Verehrung”</i>	315
MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>Uniunea Internațională de Științe Pre- și Protoistorice</i>	319
<i>ANIVERSARIA</i>	
SILVIU SANIE, <i>Academician profesor Constantin Daicoviciu. Evocare</i>	323
LUMINIȚA BEJENARU, <i>Felicia Monah la a 60-a aniversare</i>	328
COSTICĂ ASĂVOAIE, <i>Paraschiva-Victoria Batariuc – în an de împliniri</i>	333
<i>LISTA ABRÉVIERILOR – LISTE DES ABRÉVIATIONS</i>	337
<i>SUMARUL NUMERELOR XXI–XXX DIN „ARHEOLOGIA MOLDOVEI” (Lucia Mihaela Cazacu-Davidescu)</i>	339
<i>INDICE DE NUME ȘI AUTORI</i>	361
<i>INDICE TEMATICO-CRONOLOGIC</i>	365